

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17C/15/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313230143
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hostovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2014:2313230143.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Mariannou Hostoveckou, v právnej veci navrhovateľa: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom 824 96 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom 811 04 Bratislava, Kubániho 16, proti odporkyni: Y. G., rod. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX U. P. č. XXX, o zaplatenie 1746,80 eura s prísl., takto

rozhodol:

I. Súd konanie v časti sumy vo výške 237,88 eura, v časti úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 59,47 eura od 6. 11. 2013 do 5. 12. 2013, zo sumy 118,94 eura od 6. 12. 2013 do 21. 1. 2014, zo sumy 178,41 eura od 22. 1. 2014 do 9. 2. 2014, zo sumy 237,88 eura od 10. 2. 2014 do zaplatenia, v časti úroku z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 1746,80 eura od 16. 6. 2013 do 16. 6. 2013, v časti úroku z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 1746,80 eura od 17. 6. 2013 do 5. 11. 2013, zo sumy 1687,33 eura od 6. 11. 2013 do 5. 12. 2013, zo sumy 1627,86 eura od 6. 12. 2013 do 21. 1. 2014, zo sumy 1568,39 eura od 22. 1. 2014 do 9. 2. 2014, zo sumy 1508,92 eura od 10. 2. 2014 do zaplatenia zastavuje.

II. Vo zvyšnej časti súd návrh zamieťa.

III. Odporkyni súd náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa svojím návrhom zo dňa 15. 11. 2013 domáhal, aby súd zaviazal odporkyňu na zaplatenie sumy 1746,80 eura s príslušenstvom spolu s náhradou trov konania.

Svoj návrh odôvodnil tým, že navrhovateľ s odporkyňou dňa 16. 3. 2010 uzatvoril Zmluvu o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporkyni úver vo výške 1110,- eura. Poskytnutý úver sa odporca zaviazal splatiť spolu s úrokom v 42 mesačných splátkach vo výške 59,47 eura v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol dohodnutý v zmluve. V súlade s ustanovením zmluvy poskytol navrhovateľ odporkyni revolving dňa 27. 4. 2012 vo výške 0,- eur, ktorý sa odporkyňa zaviazal splatiť v mesačných splátkach po 59,47 eura v termínoch splatnosti podľa nového splátkového kalendára.

Odporkyňa sa dostala do omeškania s úhradou splátok úveru už pri splátke číslo 9, do uplatnenia práva navrhovateľa podľa § 565 občianskeho zákonníka, t. j. do okamžitej splatnosti úveru napokon zaplatila sumu 2059,28 eura. Vzhľadom k tomu, že odporkyňa bola v omeškani s úhradou splátky číslo 35 o viac ako 3 mesiace, navrhovateľ si uplatnil právo veriteľa podľa § 565 občianskeho zákonníka, t. j. okamžitú

splatnosť úveru. Odporkyňa mala uhradiť sumu neuhradených splátok vo výške 1865,74 eura dňa 16. 6. 2013. Túto sumu neuhradila ani čiastočne. Navrhovateľ si popri istine uplatnil aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády číslo 87/1995 Z.z. v znení účinnom k prvému dňu omeškania.

Odporkyňa na sa k návrhu vyjadrila písomne podaním zo dňa 26. 2. 2014. Uviedla, že zmluva obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré súd skúma ex offo. Poukázala na vysoké úroky (70 %), poplatok vo výške 159,85 eura, čo z úveru predstavuje 14,13 %, keďže tento poplatok považuje za neprijateľnú podmienku, pretože ním bolo zaplatené za službu, ktorú odporkyňa nevyužila. Popri svojej argumentácii poukázala aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 18Co/109/2011 (neprijateľnosť takéhoto poplatku), na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/26/2011, ktorým poukázala na to, že zmluva bola uzatvorená v rozpore s dobrými mravmi, na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/151/2013 a z tých dôvodov žiadala, aby súd návrh v celom rozsahu zamietol. Odporkyňa si neuplatnila náhradu trov konania.

Súd vo veci vytýčil termín pojednávania na deň 18. 3. 2014 a 15. 5. 2014, na ktorý sa osobne dostavila odporkyňa, ani na jeden termín pojednávania sa nedostavili navrhovateľ ani právny zástupca navrhovateľa, ktorý ospravedlnil ich neprítomnosť. Súd tak postupoval podľa § 101 ods. 2 O.s.p. a v zmysle zásady účelnosti, hospodárnosti konania a ochrany práv druhého účastníka konania vo veci pojednával a rozhodol.

Ustanovenie § 101 O.s.p. ukladá účastníkovi tzv. povinnosť tvrdenia. Táto povinnosť však nie je súdom vynútiteľná. V záujme hospodárnosti a rýchlosti konania sa umožňuje súdu, aby na pojednávaní prejednal vec v neprítomnosti účastníka, za predpokladu, že účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný, na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie.

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, súd je povinný skúmať uzatvorenú zmluvu a chrániť práva spotrebiteľa, navyše sa jedná o návrhové konanie a navrhovateľ nesie dôkazné bremeno (bremeno tvrdenia aj bremeno dôkazu). Keďže navrhovateľ je v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou, je nutné konštatovať, že advokátska kancelária musí poznať právo a súd z tohto faktu vychádza, musí poznať, aké náležitosti musí obsahovať návrh a rovnako musí vedieť, že k návrhu je potrebné doložiť všetky listinné dôkazy na preukázanie tvrdení uvedených v návrhu. Preto súd nemôže vyzývať (s poukazom na § 101, § 120 O.s.p. a dodržiavanie zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti účastníkov konania) účastníka konania na preukázanie svojich tvrdení, a pri svojom rozhodovaní v merite veci vychádza z toho, čo účastník v konaní preukáže a to ku dňu, kedy rozhoduje. Tu súd poukazuje aj na to, že na dôkazy predložené po vyhlásení rozsudku nie je možné prihliadať.

Súd sa oboznámil s obsahom spisu a listinnými dôkazmi v ňom založených - Zmluva o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX, zmluvné dojednania, oznámenie veriteľa o schválení úveru, karta klienta, oznámenie o zosplatnení spolu s doručenkou, vyslúchol odporkyňu a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Navrhovateľ podal návrh tak, ako je vyššie popísaný.

Dňa 16. 3. 2010 uzatvoril navrhovateľ s odporkyňou zmluvu o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX, v zmysle ktorej, bol odporkyni poskytnutý úver vo výške po 1110,- eur, so splatnosťou 42 mesiacov, vždy ku dňu 11. v mesiaci po 59,47 eura, RPMN úveru 65,25 %, úroková sadzba úveru 70 % ročne. Z oznámenie veriteľa o schválení úveru vyplýva, že zmluvná odmena za poskytnutý úver bola dohodnutá vo výške 1547,59 eura, zo zmluvy však vyplýva, že zmluvná odmena je 1387,75 eura.

Navrhovateľom priložené zmluvné dojednania o revolvingovom úvere sú absolútne nečitateľné a tým nepreskúmateľné zo strany súdu.

V danom prípade po posúdení návrhu súd musí skonštatovať, že v návrhu je uvedené, že bol poskytnutý úver, pričom ako listinný dôkaz bola poskytnutá zmluva o revolvingovom úvere, ktorý je poskytovaný na inom základe ako samotný úver. Zmluvou o revolvingovom úvere klient žiada o poskytnutie úverového rámca na opakované čerpanie úveru. Navrhovateľ vymáha dlh, ktorý vznikol z titulu poskytnutého úveru.

V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský vzťah, nakoľko právny predchodca navrhovateľa plnil v rámci svojej podnikateľskej činnosti, odporca vystupuje ako fyzická osoba nepodnikateľ.

Z karty klienta vyplýva, že odporkyňa splatila navrhovateľovi celkovo sumu vo výške 2178,22 eura. Z listinných dôkazov mal súd za preukázané, že v dôsledku omeškania so splátkami vyzval navrhovateľ odporkyňu, listom zo dňa 26. 5. 2013, doručeným dňa 30. 5. 2013, na zaplatenie dlžných splátok vo výške 178,41 eura s tým, že ak uplynie 15 dní od doručenia oznámenia navrhovateľa, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy, ktoré sa majú stať splatnými až v budúcnosti a tým odporkyňa stráca výhodu splátok a celý dlh je povinná splatiť naraz. Účinky zosplatenia tak nastali dňa 15. 6. 2013, v ktorý deň bola odporkyňa povinná plniť.

Je potrebné skonštatovať, že predložená úverová zmluva neobsahuje zákonné náležitosti tak, ako je uvedené nižšie a zároveň je dôkazom o poskytnutí úveru vo výške 1110,- eur, nie však o poskytnutí revolvingu. Všetky podstatné údaje, ktoré by mali byť obsiahnuté priamo v zmluve o úvere, sú obsiahnuté len v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktoré oznámenie však nie je súčasťou zmluvy, navyše tieto údaje musia byť priamo zakotvené v zmluve a nie v jej prílohách.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 OZ (účinný k 16. 3. 2010), (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 až 5 a 8, 9 OZ, (1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

(5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

(8) Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

(9) Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa § 53a ods. 1 a 2 OZ, (1) Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

(2) Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, (1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Keďže z návrhu vyplýva, že odporcovi mal byť poskytnutý úver vo výške 1110,- eur, tento vzťah sa riadi ustanoveniami zák. č. 258/2001 Z.z. účinný k 16. 3. 2010 (od 11. 6. 2010 bol následne účinný zákon č. 129/2010 Z.z.).

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 písm. a/ cit. zák., spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 4 ods. 1, ods. 2 písm. g/, i/ a ods. 3 a 4 cit. zák., (1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,

i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,

(3) Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

(4) Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Vzhľadom na § 4 ods. 3 citovaného zákona predloženú zmluvu o úvere súd považuje za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko v nej absentujú údaje podľa § 4 ods. 2 písmeno g/ (konečná splatnosť spotrebiteľského úveru), i/ (v zmluve nie je uvedená výška, počet, a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov nakoľko zmluva uvádza, ale len výšku poskytnutého úveru, nie sú tam však uvedené celkové náklady na úver, teda pozostávajúce aj z úrokov, z iných poplatkov a podobne a teda tam nie je

uvedená ani ich splatnosť), preto je odporkyňa povinná vrátiť „len“ to, čo od navrhovateľa preukázateľne dostala, t.j. 1110,- eur.

Súd poukazuje aj na neplatnosť ohľadne dojednaní výšky zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru vo výške 1547,59 eura, (odmena vo výške 139,42 % poskytnutého úveru), nakoľko má za to, že dohodnutá zmluvná odmena je porušením práv spotrebiteľa, je to zneužívanie postavenia navrhovateľa na trhu a zlej životnej situácie odporkyne, ktorá uzatvárala zmluvu s navrhovateľom v dobrej viere. Je nutné konštatovať, že dohodnutá zmluvná odmena je úžerou a takto dojednaná nemôže požívať právnu ochranu a uzatvorenie zmluvy zo strany navrhovateľa za takýchto podmienok je nekalou obchodnou praktikou.

Súd z vlastnej činnosti, ale aj z rozhodnutí iných súdov (porovnaj napr. rozsudok KS v Prešove vo veci sp. zn. 3Co 67/2008 a najmä stránka MS SR v časti: Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách) má poznatky, že úverovanie „nebankoviek“ je pridrahé a pre sociálne slabšie obyvateľstvo to spôsobuje nezanedbateľné ťažké životné situácie. Súvisí to s výrazným nárastom dlhu o sankcie, ktoré predstavujú per annum desiatky percent.

Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti odporkyne pri uzatváraní zmluvy, súd považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ navrhovateľ ako veriteľ využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity odporkyne, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Pre porovnanie podľa rakúskej právnej úpravy je neplatný právny úkon, ak niekto využije ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č.4).

Súd nemôže poskytnúť ochranu neprimeraným úrokom a takému úverovaniu, pri ktorom sa sociálne slabšiemu spotrebiteľovi poskytne úver za cenu o 100% a viac vyššiu oproti bankám aj napriek nedostatočnej schopnosti spotrebiteľa zvládnuť splátky a tak dosiahnuť ďalší profit na sankciách, paušalizovaných poplatkoch a nákladoch na vymáhanie. Spotrebiteľ sa tak pre omeškanie so splátkami môže dostať do nezvládnuteľného kruhu úverov. Súd z vlastnej činnosti má potvrdené, že spotrebiteľia berú ďalšie úvery, aby splatili predchádzajúce úvery.

Odporkyňa si zobrala úver vo výške 1110,- eur a splatila ku dňu podania návrhu celkovo 2178,22 eura (!). Ak bol medzičasom poskytnutý revolving (ktorý nie je preukázaný v akej výške, kedy, za akých podmienok splácania a pod.), súd poukazuje na to, že aj takémuto poskytnutiu musí predchádzať uzatvorenie písomnej zmluvy (§ 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z.), inak je zmluva neplatná. Na revolving uvedený v návrhu navrhovateľ nedoložil písomnú zmluvu, preto je takýto právny úkon neplatný a účastníci zmluvného vzťahu si musia navzájom vrátiť to, čo si z neplatného právneho úkonu plnili (§ 451 a nasl. OZ).

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ riadne nezdôvodnil a nepreukázal chýbajúce údaje v zmluve, navyše nijakým listinným či iným dôkazom ani nemôže odstrániť nedostatočné náležitosti zmluvy, pre ktoré je zmluva zo zákona považovaná za bezúročnú a bez poplatkov.

Zmyslom a cieľom úverovania spotrebiteľov nemôže byť neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a niekoľkoročný stav splácania dlhu, počas ktorého je spotrebiteľ vystavený stresovým situáciám. Takýto stav je na úkor kvality života človeka a navrhovateľ to vyvolal neprimeranými úverovými podmienkami bez poznania reálnej schopnosti spotrebiteľa splatiť úver za podmienok vopred stanovených navrhovateľom, ktoré až na výšku úveru odporca nemohol nijako ovplyvniť (štandardná typová zmluva). Na začiatku všetkého je nedostatok odbornej starostlivosti obchodného zástupcu veriteľa pri nevyhodnotení núdze a čiastočnej ľahkomyselnosti spotrebiteľa.

V súvislosti s nedostatkom odbornej starostlivosti pri posudzovaní bonity spotrebiteľa súd komparatívne poukazuje na švajčiarsku úpravu, podľa ktorej nesmie úroková sadzba pri úvere prekročiť spravidla 15 %, pričom stanovenie úrokovej sadzby sa orientuje na najvyššie prípustné úrokové sadzby stanovené národnou bankou. Zmluvy, ktoré túto úrokovú sadzbu nerešpektujú, sú neplatné. Zákon ďalej ukladá poskytovateľovi povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa a pre prípad, že tak neurobí, nariaďuje sankcie. Keď poskytovateľ hrubo poruší túto preverovaciu povinnosť, môže napríklad stratiť celú poskytnutú sumu vrátane úrokov aj poplatkov (Spolkový zákon o spotrebných úveroch, čl. 14) .

Súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu aj 100 % a viac priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť (je všeobecne známy jav, že banky odmietajú poskytovať spotrebiteľom úvery práve z dôvodu ich nedostatočného príjmu, kedy by mali značné problémy splácať úver/pôžičku, resp. ich splácanie je takmer nemožné, pričom nebankové subjekty takéto úvery poskytujú tak bežne, že je to porovnateľné so 100% istotou). Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Vzhľadom na uvedené potom je povinnosťou odporkyne uhradiť len istinu, ktorá jej bola reálne poskytnutá, t.j. 1110,- eur, pričom z karty klienta vyplýva, že odporkyňa už zaplatila navrhovateľovi sumu

2178,22 eura, čím došlo na strane navrhovateľa k bezdôvodnému obohateniu na úkor odporkyne. Na uvedenom závere by nič nezmenili ani dodatočne predložené iné listinné dôkazy. Navyše z ďalšieho plnenia odporkyne počas súdneho konania vyplýva, že odporkyňa uhradila navrhovateľovi ďalšie splátky po 59,47 eura a to v dňoch 6. 11. 2013, 6. 12. 2013, 22. 1. 2014 a 10. 2. 2014, spolu tak 237,88 eura s odôvodnením, že si myslela, že to musí urobiť. Aj v tejto sume sa navrhovateľ bezdôvodne obohatil.

Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

V dôsledku ďalšieho čiastočného plnenia odporkyne navrhovateľ faxovým podaním zo dňa 13. 5. 2014, doplneným originálom dňa 14. 5. 2014, vzal návrh v časti (ako to vyplýva z výroku I.) späť a pretože odporkyňa s čiastočným späťvzatím vyjadrila súhlas na pojednávaní dňa 15. 5. 2014, súd v tejto časti návrh zastavil postupom podľa § 96 O.s.p.

S poukazom na nález Ústavného súdu SR pod číslom konania I. ÚS 38/2013 - 50 zo dňa 24. 10. 2013 súd konštatuje, že k odňatiu možnosti konať pred súdom nedochádza ani údajným porušením zásady kontradiktórnosti ako základnej súčasť práva na spravodlivý proces. Táto zásada znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie - či už protistranou alebo na konaní nezúčastneným subjektom, od ktorého si prípadne súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz môže vyžiadať - a vyjadriť sa k nim (porovnaj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 740). Kontradiktórnosť je prenos dôkazného bremena zo súdu na účastníkov sporu, resp. rokovací spôsob súdneho procesu. Právo na kontradiktórny proces nemá absolútny charakter a jeho rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti na zvláštnostiach daného konania. Nebráni súdu, aby od tohto pravidla v záujme procesnej ekonómie upustil, ak je zrejmé, že nezoznámenie účastníka konania napr. so stanoviskom iných účastníkov nemôže mať akýkoľvek vplyv na výsledok konania pred nimi.

Súd vzhľadom na všetky skutkové a právne zistenia preto pojednávanie dňa 15. 5. 2014 neodročoval pre neprítomnosť navrhovateľa resp. jeho zástupcu, nakoľko títo boli riadne predvolaní, nedostavili sa, čo súd posúdil len ako ich právo nezúčastniť sa konania, nevyužili možnosť riadne sa vyjadriť, preto vo veci rozhodol na základe predložených listinných dôkazov, pretože v opačnom prípade by sa tým konanie neprimerane predlžovalo a predražovalo.

Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako to vyplýva z enuciátu rozhodnutia a návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol (mimo čiastočného zastavenia konania).

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého odporkyňa ako plne úspešná účastníčka konania mala právo na náhradu trov konania, avšak žiadne jej nevznikli, ich náhradu si pred súdom neuplatnila a preto jej ich náhradu súd nepriznal. Súd aj v časti čiastočného späťvzatia návrhu považoval za úspešnú odporkyňu, nakoľko aj keby k čiastočnému späťvzatiu návrhu nedošlo, súd by návrh zamietol aj v tej časti. V tejto časti preto súd rozhodol o náhrade trov konania podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., lebo navrhovateľ zavinil, že sa konanie muselo zastaviť, keďže podľa výsledkov dokazovania podal návrh nedôvodne aj v tejto časti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Trnave, písomne alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje

za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.